

GELECEK YAZILARI

CİLT : 1

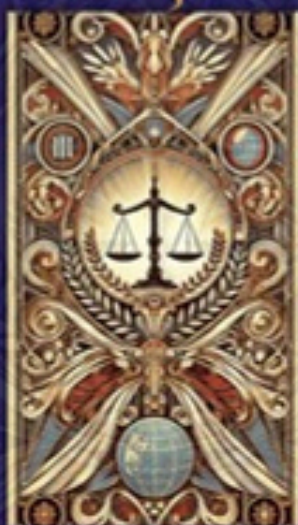
SAYI : 1

Eğitim ve Bilim için
Düşle

Emek ve Halk için
Düşle

Tarih ve Toplum için
Düşle

Kültür ve Sanat için
Düşle

Biz Geleceğiz

GELECEK

DOĞANIN YIKIMI

ANTON PANNEKOEK

Bilimsel literatürde, ormanların giderek daha fazla tahrip edildiğine dair tedirgin edici sayıda yakınmalarla karşılaşmaktadır.

Ancak dikkate alınması gereken tek faktör doğaseverlerin ormanlar için duyduğu mutluluk değildir.

İnsanlık için önemli maddi çıkarlar, hatta hayati çıkarlar da söz konusudur.

Zengin ormanların yok olmasıyla birlikte, Antik Çağ'da bereketiyle bilinen yoğun nüfuslu ve büyük şehirlerin tahıl ambarları olarak ünlenen topraklar taş çöllerine dönüşmüştür.

Bu bölgelere yağmur, gübrelemesi gereken humus katmanlarını alıp götüren yıkıcı sağanak yağışlar dışında nadiren yağmaktadır.

Dağ ormanlarının yok edildiği yerlerde yaz yağmurlarıyla beslenen seller, Alp vadilerini tıkayan, ormanları temizleyen ve sakinleri masum olan köyleri harap eden devasa taş ve kum kütlelerinin aşağı yuvarlanmasına neden olur, "çünkü kişisel menfaat ve cehalet, yüksek vadideki ormanı ve ırmağı besleyen kaynakları yok etmiştir".

Yazarlar, bu sefil durumu etkileyici bir şekilde tanımlarken kişisel çıkar ve cehalet üzerinde ısrarla durmaktadırlar ancak bunun nedenlerini araştırmamaktadırlar.

Muhtemelen sonuçlara vurgu yapmanın cehaletin yerine daha iyi bir anlayış koymaya ve etkileri ortadan kaldırmaya yeteceğini düşünüyorlar.

Bunun kısmi bir olgu olduğunu; kâr avcılığının en üst aşaması olan üretim tarzının, yani kapitalizmin, doğa üzerindeki sayısız benzer etkisinden biri olduğu fenomenini görmüyorlar.

Fransa nasıl oldu da her yıl yüz milyonlarca frank karşılığında yurtdışından kereste getirtmek zorunda kalan ve Alpler'deki ormansızlaştırılmasının feci sonuçlarını yeniden ağaçlandırma yoluyla telafi etmek için çok daha fazla harcama yapmak zorunda kalan orman fakiri bir ülke haline geldi?

Ancien Régime döneminde çok sayıda devlet ormanı vardı.

Ancak Fransız Devrimi'nin dümenine geçen burjuvazi, bunları yalnızca özel zenginleşme için bir araç olarak gördü.

Spekülatörler, odunu altına dönüştürmek için 3 milyon hektarlık alanı gözden çıkardılar.

Onlar geleceği değil, yalnızca anlık kârı düşünüyorlardı.

Kapitalizm için tüm doğal kaynaklar altından başka bir şey değildir.

Onları ne kadar hızlı sömürürse, altın akışı da o kadar hızlanır.

Özel ekonomi, her bireyin; insanlığın genel çıkarını bir an bile düşünmeden mümkün olduğunca fazla kâr peşinde koşmasına neden olur.

Sonuç olarak, parasal değeri olan her yabancı hayvan ve kâr getiren her yabancı bitki derhal bir yok olma yarışının nesnesi haline gelmektedir.

Afrika filleri, sistematik fildişi avının kurbanı olarak neredeyse yok olmuşlardır.

Benzer bir durum, herkesin yenilerini dikmeden sadece onları yok ettiği yağmacı bir ekonominin kurbanı olan kauçuk ağaçları için de geçerlidir.

Sibirya'da yoğun avlanma nedeniyle kürklü hayvanların giderek azaldığı ve en değerli türlerin yakında yok olabileceği belirtilmiştir.

Kanada'daki devasa bakir ormanlar, sadece toprağı işlemek isteyen yerleşimciler tarafından değil, aynı zamanda maden yatakları arayan ve zemini daha iyi görebilmek için dağ yamaçlarını çıplak kayaya dönüştüren "maden arayıcıları" tarafından da yakılıp yıkılmıştır.

Yeni Gine'de bir Amerikalı kadın milyarderin pahalı hevesini tatmin etmek için cennet kuşu katliamı düzenlenmiştir.

Savurgan bir artı-değer biçimi olarak kapitalizmin tipik bir özelliği olan moda çılgınlığı, nadir türlerin yok olmasına yol açmıştır; Amerika'nın doğu kıyısındaki deniz kuşları, hayatta kalmalarını sadece devletin katı müdahalesine borçludur.

Bu tür örnekler istenildiği kadar çoğaltılabilir.

Ama bitkiler ve hayvanların hepsi insanlar tarafından kendi amaçları doğrultusunda kullanılmak için orada değil midir?

Bu noktada insan müdahalesi olmadan doğanın nasıl korunacağı sorusunu tamamen bir kenara bırakıyoruz.

İnsanoğlunun yeryüzünün efendisi olduğunu ve doğayı kendi amaçları doğrultusunda tamamen dönüştürdüğünü biliyoruz.

Yaşamak için tamamen doğanın güçlerine ve doğal kaynaklara bağımlıyız; onları kullanmak ve tüketmek zorundayız.

Burada söz konusu olan bu gerçek değil, yalnızca kapitalizmin bunları kullanma biçimidir.

Rasyonel bir sosyal düzen, mevcut doğal kaynakları öyle bir şekilde kullanmalıdır ki tüketilenler aynı zamanda yerine konabilsin, böylece toplum yoksullaşmasın ve zenginleşebilsin.

Tohumluk mısırının bir kısmını tüketen kapalı bir ekonomi, kendini giderek daha fazla yoksullaştırır ve kaçınılmaz olarak başarısızlığa uğrar.

Ancak kapitalizm bu şekilde hareket etmektedir.

Bu, geleceğe yönelik düşünmeyen, yalnızca şimdiki zamanda yaşayan bir ekonomidir.

Mevcut ekonomik düzende doğa insanlığın değil, sermayenin hizmetindedir; üretime insanlığın giyim, gıda ve kültür ihtiyacı değil, sermayenin kâr ve altın ihtiyacı egemendir.

Doğal kaynaklar, sanki rezervler sonsuz ve tükenmezmiş gibi sömürülmektedir.

Tarım için ormansızlaştırmanın ve yararlı hayvan ve bitkilerin yok edilmesinin zararlı sonuçları, mevcut rezervlerin sonlu karakterini ve bu tür bir ekonominin başarısızlığını ortaya koymaktadır.

Roosevelt'in kalan doğal kaynakların envanterini çıkarmak ve bunların daha fazla israf edilmesine karşı önlemler almak üzere uluslararası bir konferans toplamak istemesi de bu iflasın kabulüdür, elbette bu planın kendisi sadece bir aldatmacadır.

Devlet, nadir türlerin acımasızca yok edilmesini durdurmak için çok şey yapabilir, ancak kapitalist devlet, nihayetinde insanlığın genelinin zavallı bir temsilcisidir, sermayenin temel çıkarları karşısında, durmak zorundadır.

Kapitalizm, sonuçlarının farkında olarak eylemlerini düzenleyemeyen irrasyonel bir ekonomidir, ancak bu tek başına onun yıkıcı karakterini açıklamak için yeterli değildir.

Daha önceki yüzyıllarda da insanlar, bir bütün olarak insanlığın geleceğini düşünmeden, irrasyonel bir şekilde doğayı sömürmeye devam ediyorlardı, ancak onların gücü sınırlıydı.

Doğa o kadar büyük ve o kadar güçlüydü ki insanlar zayıf teknik araçlarıyla ona ancak istisnai olarak zarar verebilirdi.

Buna karşın kapitalizm, yerel ihtiyaçların yerine dünya ihtiyaçlarını geçirdi ve doğayı sömürmek için modern teknikler yarattı.

Dolayısıyla artık söz konusu olan, devasa madde kütlelerinin muazzam yıkım araçlarına tabi tutulması ve güçlü ulaşım araçlarıyla uzaklaştırılmasıdır.

Kapitalizm altındaki toplum, akılsız devasa bir bedene benzetilebilir; kapitalizm gücünü sınırsızca geliştirirken, aynı zamanda yaşadığı çevreyi anlamsızca daha fazla tahrip etmektedir.

Sadece bu güçlü bedene bilinç ve akılcı eylem kazandırabilecek olan sosyalizm, aynı zamanda doğanın tahribatının yerine rasyonel bir ekonomi koyacaktır.

GELECEK

Yazıları

FİŞLERİ ÇEKME ZAMANI - 1

ANDREAS MALM

FİŞLERİ ÇEKME ZAMANI

Şimdi en iyi umudumuz, akışa hemen geri dönmek. CO2 emisyonlarının sifıra yaklaştırılması gerekiyor: Herhangi bir emisyon üretmeyen bazı enerjiler dünyayı muazzam bir şekilde ısılatıyor. Güneş, bir saatte insanların bir yılda tükettiğinden daha fazla enerji üretiyor. Başka bir ifadeyle, dünyanın güneş ışığını yakalama oranı, insanların şu an yararlandığından 10000 kat daha fazladır - elbette bu tamamen teorik bir potansiyel, bu potansiyele ulaşamayan coğrafi bölgeleri çıkarsak bile, ortadaki güneş enerjisi akışı fosil yakıt stoğunun yıllık tüketiminden bin kat daha fazladır.

Sadece rüzgarın enerji akışı bile bütün dünyaya güç verebilir. Doğrudan güneş ışıınının muazzam kapasitesi gibi bir enerjiye sahip değildir, ancak teknik olarak mevcut tedarikin ve mevcut enerji talebinin bir ile yirmi dört katı arasında bir enerji barındırdığı tahmin edilmektedir.

Diğer yenilenebilir enerjiler -jeotermal, gelgit, dalga ve su- önemli katkılarda bulunabilir belki, ancak güneş ve rüzgâr vaatlerinin gerisinde kalmaktadırlar. Fosil ekonomisinden önce enerji ihtiyaçlarını su karşılayabiliyorsa, fosilin sonrasında da güneş ve rüzgar bunu pekala yapabilir.

Akışa Geçiş

Akışa (Güneşten kaynaklanan ve biyosferden akan tüm enerji sistemlerine) geçiş en hızlı şekilde nasıl sağlanabilir? Bugüne kadarki en kapsamlı çalışmada, Amerikalı araştırmacılar Mark Z. Jacobson ve Mark A. Delucchi tarafından yapılmıştır. Bu araştırmada 2030 yılına kadar tüm yeni enerjilerin rüzgar, güneş, jeotermal, gelgit ve hidroelektrik tesislerinden elde edilebileceği öne sürülüyor. Böylece ihtiyaçlarına yönelik üretim yeteneklerini yeniden yönlendiren dünya, bir daha kömür yakıtlı -hatta nükleer- enerji santrali, gazhane, içten yanmalı motor veya benzin istasyonu inşa etmek zorunda kalmayabilir.

Günümüz dünyasında, akışın kullanımı her yıl üssel olarak artan bir patlamaya sahip, rüzgar ve güneş enerjisi kullanımı her geçen gün katlanarak artıyor. Finansal krize rağmen, küresel rüzgar enerjisi kapasitesi 2009 yılında yüzde 32 oranında artmış; Fotovoltaikler içinse - güneş panelleri olarak da bilinir- bu rakam %53'e ulaştı.

ANDREAS MALM

FİŞLERİ ÇEKME ZAMANI

ABD’de Nisan 2014’e kadarki on sekiz ayda, önceki otuz yıldan daha fazla güneş enerjisi kullanılmaya başlandı; 2013’te, Massachusetts ve Vermont’taki elektriğin yüzde 100’ü güneşten gelirken, Çin herhangi bir ülkenin bir yılda kurduğundan daha fazla güneş paneli kurdu.

Yine de akış fosil kovaşında bir damla su olarak kaldı ve emisyon patlamasını azaltan hiç bir etki gösteremedi. 1990 ile 2008 arasında -ilk dört IPCC raporundan- dünya ekonomisinde yenilenebilir enerjiden 57 kat daha fazla fosil enerjisi dolaşıma girdi; 2008 yılına kadar rüzgar temel enerji arzının %1.1’lik bir değeri, güneş paneli ise mikroskobik bir değer olan yüzde 0.06’sını karşıladı; hidroelektrik santralleri saymazsak, yenilenebilir elektriğin sadece yüzde 3’ünü oluşturdu. 2013 yılında dünya ekonomisine en fazla kömürden elde edilen enerji girmiştir.

Bu nasıl olabilir? Neden insanlık, fosil ekonomisinden çıkıp da yaşamı temel alan bir akış enerjisine geçmeye canla başla çalışmıyor? İnsanlığın yolunu hangi engeller kapatıyor?

Buradaki asıl sebep fiyat: Fosil yakıtlar hala daha ucuzdur. Ve aslında, milenyumun ilk 10 yılında, yenilenebilir kaynaklar halen geleneksel enerji kaynaklarından daha fazla maliyetlidir. Ancak aradaki fark hızla azaldı. ABD’nin pek çok yerinde, kıyı rüzgarı enerjisi maaliyeti ile fosil enerji maliyeti zaten kafa kafayaydı, ayrıca türbinlerin fiyatı son otuz yıl içinde yılda yüzde 5 oranında düştü. Güneş panellerinde ise maliyetler rüzgar enerjisine göre iki kat düşüş yaşadı. 2014 yılında, sadece üç yılda içerisindeki %60’lık bir düşüşün ardından, güneş panelleri 1975’te inşa edilenlerin sadece yüzde birine mal oldu.

Yenilenebilir enerjileri herhangi bir sübvansiyon desteği olmadan “şebeke paritesine” (maliyetlerin geleneksel enerjilerle eşlendiği veya onların maliyetinden daha düşük olduğunu belirten terim) ulaşmışlardır. Devletin fosil enerjiye gösterdiği sübvansiyonlar olmasaydı -2013’te yenilenebilir enerji kaynaklarından altı kat daha büyüktü ve hiçbir düşüş belirtisi göstermedi- güneş ve rüzgar göreceli olarak daha düşük fiyatlara sahip olmuş olabilirdi. Fosil yakıtların piyasa fiyatına iklim değişikliği, hava kirliliği, ölümcül kazalar ve diğer “dışsallıklar” dahil edilseydi, fiyatlarının yenilenebilir enerji fiyatları karşısında hiçbir şansı olmazdı.

FİŞLERİ ÇEKME ZAMANI

Akışın fiyatlarındaki süregelen düşüş, onun tabiatının bir işlevidir: yakıt (güneş,rüzgar vs..) zaten oradadır. Maliyet değerine sahip olan tek şey, yakıtın enerjisini yakalama, dönüştürme ve depolama teknolojisidir; tüm teknolojiler gibi, o da ölçek ekonomisine tabidir: seri üretim, panellerin ve türbinlerin maliyetlerini düşürür. Güneş paneli tesislerinin kümülatif hacmi iki katına çıktığında, piyasa fiyatları kabaca %20 azaldı.

Dahası, performansı arttırmak ve maliyetleri düşürmek için sayısız potansiyel var. İklim tartışmasının belki de iyimserlik ve ütopyacılıkla harmanlanmış tek tartışma konusunda uzmanlar, hem güneş enerjisinin hem de rüzgârın 2025'ten bir süre önce fosil yakıtlardan daha ucuz olacağını tahmin ediyorlar. Kömür, petrol ve doğalgazın yenilenebilir enerji seçeneklerinden daha pahalı olması sebebiyle tercih edilmeyeceği ve "toprakta kalacağı" söyleniyor.

Şirketlerin İştahlarını Kapanan Sorunlar

Düşen fiyatların güneş ve rüzgarın kusursuz nimetler olmasından kaynaklandığını düşünmek normaldir. Ne yazık ki, durum o kadar da net değil.

Yirmi birinci yüzyılın başlarında, güneş enerjisi endüstrisindeki en büyük iki oyuncusu, her ikisi de yeni keşfettikleri değerleri büyük reklam ve pazarlama etkisi için kullanan BP ve Shell'di, BP kendini "Beyond Petroleum" olarak tanıtıyor ve Shell ise aynı zamanda iki sayfalık "yeni bir enerji geleceğine" olan inanç konulu broşürler hazırlıyordu. Bir süredir, bu petrol devleri aynı zamanda dünyanın en büyük ikinci ve dördüncü güneş paneli üreticileriydi, görünüme göre "nemli" kaynaklarını sektöre sokmaya kararlıydılar.

Ancak 2006 yılında, Shell güneş iştirakini sattı. 2008'de, dünyanın en büyük açık deniz rüzgâr çiftliği olması planlanan Londra Array'den çekildi ve ertesi yıl şirket sektörden tamamen çıkışını açıkladı: Güneşe veya rüzgâra daha fazla yatırım yapılmayacaktı. Neden?

"Portföyümüzdeki diğer yatırımlarla - petrol ve doğal gaz- rekabet etmek için mücadele etmeye devam ediyorlar" dedi sözcü Linda Cook.

FİŞLERİ ÇEKME ZAMANI

BP panel fabrikalarını kademeli olarak kapattı ve 2011'de güneşten "para kazanamadığını" söyledi. İki yıl sonra, Shell'in öncülüğünü takip etti: "Güneş enerjisinde havlu attık. Bunun sebebi güneş enerjisinin uygulanabilir bir enerji kaynağı olmaması değil, ancak 35 yıl boyunca çalıştık ve gerçekten hiçbir zaman para kazanmadık" dedi CEO Bob Dudley. Şirketin ABD rüzgar enerjisi sektöründeki varlıklarını önlem amaçlı olarak satmaya devam edeceklerdi.

Daha detaylı olarak konuşursak, her iki şirket de sektörden çekilişlerini güneş panellerdeki fiyat düşüşlerine bağladı. Yakıtı çıkarıp piyasaya satamadıkları için, kendiliğinden genişleyen değere uygun tek şey teknolojiyi üretmek olacaktı; kar marjları ise her geçen yıl daha da daraldı, temelde yaptıkları işte -petrol- karşılığı bulunmayan bir durumdu. BP Alternative Energy'nin eski bir stratejisti "BP güneş enerjisini karlı hale getiremedi. Sanayiye ayak uyduramadılar ve gereken sermaye tahsisatını beğenmediler. Petrol varili başına 100 dolar olduğunda, kurul kazançlarını maksimize etmek için yaptıkları temel işe odaklanmak istiyor" dedi. Kararın arkasındaki sebep olarak şunu belirtti: "Kar amaçlı bir işteyseniz; istikarlı ve yüksek fiyat, düşüş eğiliminde olan düşük fiyattan daha iyidir".

Solar Shell'deki eski bir yönetici: "Petrol piyasasında, fiyatlar döngüsel olarak artar. Güneş enerjisinde ise fiyat sadece bir yoldan gidiyor -aşağı-". "Petrol şirketleri otuz yıl boyunca çalışması gereken tesislere yatırım yaparlar, bir güneş enerjisi üretim tesisine yapılan yatırım beş yıldan önce rekabet edebilecek bir seviyeye ulaşmıyor. Bu da petrol şirketlerinin bu alandaki çalışma coşkusunu öldürüyor."

Akış enerjisinin ucuzdan çok daha ucuza doğru yola çıktığını düşünüp bu işten vazgeçenler sadece kökleşmiş petrol şirketleri değildir.

2012 yılında Siemens, fiyatlardan dolayı güneş enerjisi yatırımlarını bitireceğini söyledi; Bosch da aynı yöne doğru gidiyor; Almanya'da halka açık ilk güneş enerjisi şirketi olan Solon iflas etti. Daha çok bilinen bir iflas ise, Çin'deki panel üreticilerinden gelen rekabete dayanamayan Kaliforniya güneş enerjisi şirketi Solyndra'nın iflasıydı: Çinli üreticiler ilk önce Alman pazarı, ardından mali kriz sonrasında devlet kredileri tarafından teşvik edildi. Seri üretime dahil olmayan Çin panel fabrikaları gerekenden fazla kapasite geliştirdi. Bu, şimdiye dek hiç olmadığı kadar güneş enerjisine ihtiyaç duyan bir tür -İnsan- için başka bir nimet olarak görülecektir, ancak bu durum endüstriyi sarstı, bir dizi iflasa yol açtı -.

ANDREAS MALM

FİŞLERİ ÇEKME ZAMANI

Çin’de de dahil olmak üzere, sektördeki ana şirketlerden birinin iflasına yol açtı- AB’yi ithalat vergileri uygulamaya iten bu durum bütün çevrelerden kapitalistlerin “iştahını” kaçırdı.

2011’deki zirvesinden 2013 yılına kadar, yenilenebilir enerji küresel yatırımları yüzde 23 oranında düştü. Avrupa’da bu rakam çarpıcı bir şekilde yüzde 44 oldu. Güneş enerjisi sert bir düşüş yaşadı; rüzgar enerjisi ise daha esnek olduğunu kanıtladı; risk sermayesi ve özel sermaye, çok düşük kar marjlarından kendilerini kurtardı, sektördeki katılım 2005’teki seviyelere geriledi. Devletin harcaması için olmasaydı -hala artıyor ancak çok düşük seviyede- bu gerileme daha da derin olacaktı.

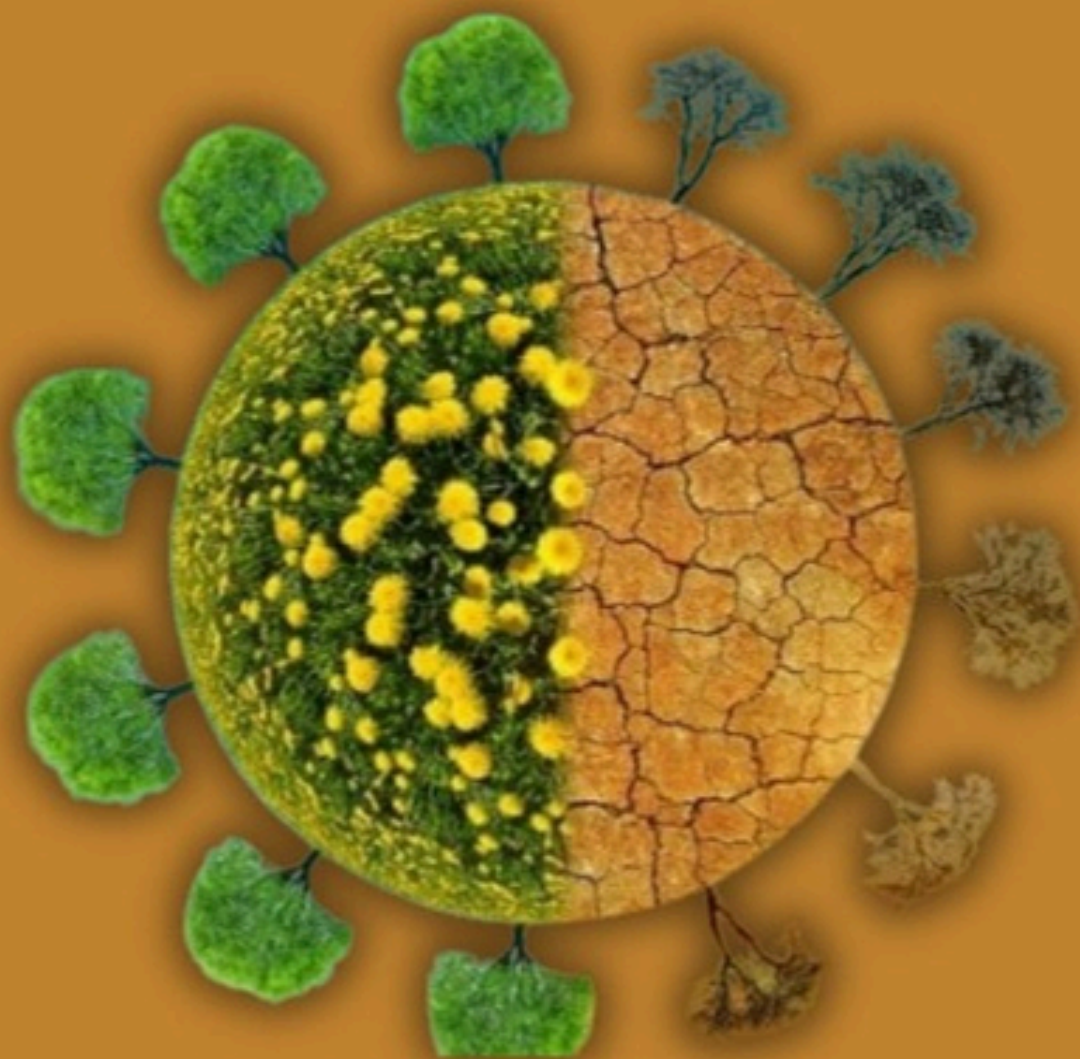
Güneş paneli ve türbinlerin fiyatları çok daha hızlı bir şekilde düştüğü için bu yıllarda kurulu kapasitenin artmakta olduğunu görüldü. Ancak bu durum Bloomberg Yeni Enerji Finansmanı gibi önemli bir aktör için sadece bir teselliydi: “Yatırımdaki düşüş sanayi ve yatırımcıların, finansörlerin enerji sisteminin dekarbonizasyonuna olan dolar taahhütlerini artırmalarını umut edenler, için hayal kırıklığı yarattı”.

Başka bir deyişle, sermaye, çoğu kişinin beklediği gibi akışa yönelmedi.

Bu durum büyük çoğunlukla, akış enerjisine yapılacak yatırımların ve karşılığında alınacak sosyal kazançların -iklim değişikliğinin yavaşlaması- arasındaki uçurumun gitgide derinleşmesinden kaynaklanıyordu.

GELECEK

Yazıları

FİŞLERİ ÇEKME ZAMANI - 2

ANDREAS MALM

Lauderdale Paradoksu'nun Üstesinden Gelmek

Bu trendlerin devam edip etmeyeceğini söylemek için henüz çok erken, ancak burada "Lauderdale paradoksunun" bir versiyonunun dış hatlarını belirtiyoruz: Bir ürünün ışık ya da hava gibi bir yaşam zorunluluğuna bağlı olan "değişim değeri" ne kadar düşükse, sermaye bu ürünü pazara sunmakta o kadar isteksiz davranacaktır. Akıştan çıkan enerji fiyatı, yakıtın sıfır maliyetine ne kadar yaklaşırsa, kar yapma olasılığı o kadar az ve özel yatırımlar o kadar yetersiz olacaktır. Eğer bu doğruysa, kapitalist mülkiyet ilişkileri temelinde güneş ve rüzgâr enerjisi potansiyelinin gerçekleşmesi, bir noktada girişimde bulunanın kendi kendine zarar veren başka bir şeye dönüşecektir.

Akışın zaman-mekansal profili, fosil sermayesinin ilkel birikimi kadar kazançlı olan hiçbir şeye izin vermez. Akış ayrı bir odaya gizlenmediğinden, birisinin toplayacağı bir meyve gibi doğada durduğundan, üretiminde elde edilecek çok az maddi kazanç vardır - enerji kaynağının konumu ile tüketicilerinki arasında sermaye ile emek arasındaki uçurumun yeniden üretilebildiği bir boşluk yoktur. Özetlemek gerekirse res communes (kimseye ait olmayan ve herkesin kullanabileceği şeyler) atıl bir şekilde durmaktadır. Bu geçiş (fosilden akışa geçiş) Catch-22 hikayesindeki "soğuktan ölme" gibi görülmektedir (veya sıklıkla belirtildiği gibi bir kurtuluş olarak adlandıracaktır). Bu durumdan kurtulmayı başarırsak ilişkilerin, somut profil ya da akışın komünist eğilimi doğrultusunda daha toplumsal bir yönde ilerlemesi gerekiyor gibi görünüyor.

Blackstone'a göre su, ışık ve hava, "res communes"ler hâlâ "sürekli hareket halinde ve durmaksızın bir değişim içerisindedir" veya bir Fransız hukuk bilgininin sözleriyle "belirsiz ve kaçak bir niteliktedir". Ancak ve ancak bugüne uzak bir planlama ve koordinasyon şartlarında bu "şeyleri" kullanabilmek teknik olarak yapılabilir duruyor. Burada akılda tutulması gereken ilk şey, herhangi bir büyük geçişin normalin dışında bir ölçekte yatırım gerektirmesidir. Uzun vadede daha ucuz elektrik üretebilse de akışı yoğunlaştırmaya yönelik teknolojiler ancak yüksek başlangıç maliyetleriyle hayata geçirilebilir. Rakamlar havada uçuyor -Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), dünyanın yenilenebilir enerjilere geçmek için 2050 yılına kadar yılda 1 trilyon dolar harcaması gerektiğini söylüyor- ihtiyaç duyulan yatırımların muazzam olduğu ve sermayenin bu fikre ısınmadığı ise çok açık.

FİŞLERİ ÇEKME ZAMANI

2012 yılındaki toplam harcama, IEA'nın öngördüğü seviyenin üçte biri kadardır. Kararlar özel aktörlerin eline bırakılırsa, tüm göstergeler çok az şeyin, çok geç gerçekleşeceği yönünde.

Bunun sebebi tabi ki dünyanın finans oyuncularının emrinde yeterli kaynağın olmaması değil, yüzlerce trilyon dolarları var. Ya da projelerin riskinden dolayı oyuna dahil olmak istememeleri değil, bütün servetleriyle dünyanın en tehlikeli bahislerini oynamaya hazırlar.

Bunun sebebi, İsveçli araştırmacılar Robin ve Staffan Jacobsson'un iddiasına göre, finansallaşmanın dinamiklerinin, bir geçiş sürecinin özel yatırımcılar için tamamen elverişsiz hale gelmesidir; bu dinamikler onları bir güneş enerjisi şebekesi yada rüzgar türbinleri tarlası kurmaktansa anlık kar peşinde koşmaya itiyor. Ortalama hisse senetlerinin sadece yirmi iki saniyede satıldığı bir durumda, niçin akıştan gelecek olan düşük maddi değer için uzun süreli projelerin altına imza atsınlar ki?

Planlamanın Kaçınılmazlığı

Tek başına devletler yatırımları üstlenmeye uygunsa, yalnızca devletler ve diğer kamu otoriteleri -belediyeler gibi- yürütme kararlarını alabilir.

Ancak Naomi Klein'in ayrıntılı olarak belirttiği gibi, neoliberalizmin tüm mantığı geçişin temel şartlarına aykırıdır: Neoliberalizmde yatırım için devlet kaynakları yerine halkın cebinden daha fazlası alınır; devlet müdahalesinin tam tersidir, devletler sistematik olarak piyasaları serbest bırakır ve sektörlerden bir bir vazgeçip onları özel kişilere devreder. Neoliberal tenvim altındaki hükümetler gibi, küresel ısınmanın büyüklüğünün farkına varan ve bu konuda kritik değişiklikler için çağrı yapan bilim insanları da kendi kendini yönetebilen (liberal) piyasaya müdahale etmenin -iklim geçiciliğinin kilit noktalarından biri - "epik bir tarihsel kötü zamanlama olgusu " olduğu fikrine teslim olmuşlardı.

Bu görüşler daha az radikal düşünürler tarafından paylaşılmaktadır. Yenilenebilir enerjilere yönelik bir U dönüşü, yalnızca Jacobson ve Delucchi'nin "sınırlandırılmış" sözleriyle "geleneksel ekonomik teşviklerin ötesindeki uyumlu sosyal ve politik çabalar" yoluyla gerçekleştirilebilir.

ANDREAS MALM

Komünist sempatisi ile neredeyse hiç suçlanmayan Anthony Giddens bile, devletin “küresel ısınma üzerinde ciddi bir etki yapılacaksa çağırılması gereken” güçlerinin olduğunu belirtiyor. Ekonomilerimizi hâkim olan paradigmaların izin verdiğinden çok daha derin kesmek zorundayız ve iklim değişikliğinin sinyal -zaman- boyutu tam olarak algılandıktan sonra bu kesik daha da derinleşmelidir. Atmosfere ne kadar çok CO2 salınırsa, küresel ısınmayı sınırlamak için kapsam da o kadar küçük kalır.

Ancak, emisyonlar elbette hızlı bir şekilde artıyor; Mevcut tahminler, yirmi birinci yüzyılın ikinci on yılı boyunca yüzde 3'lük bir büyümenin devam ettiğini göstermektedir. Manevra savaşı için kullanılabilecek çok dar bir alana sahibiz. En sonki bilimsel fikir birliğine göre, küresel emisyonların 2020'den önce zirve yapması ve ardından yılda en az yüzde 3 oranında düşmesi bekleniyor- şu anki artış hızlarında- patlama her zamanki gibi tamamen boş çıktı ve işler “eskisi gibi” gitmeye devam ediyor. Peki ya bahsedilen Zirve 2020'den sonra, belki de on veya yirmi yıl sonra gerçekleşirse? Bu durumda, herhangi biri hala 2 dereceyi hedef almaya cesaret ederse, emisyonların daha da vahşice kesilmesi gerekecektir. İklim değişikliğinin yıkıcı, değişmez aritmetiği budur.

Savaş Ekonomisine Doğru?

Eğer küresel emisyonlar yılda %3 oranında daralacaksa, zengin ulusların geliştirmekte olan ülkelere yer açmak için %5-10 veya daha da fazla oranda daralması gerekebilir. Etki azaltma senaryoları konusunda uzman olan Kevin Anderson'a göre, insanlık emisyonlar 2045'ten önce sıfıra düşerse 2 derecenin altında kalma şansını elinde tutabilir, ancak daha sonra “uçmak, araba kullanmak, evlerimizi ısıtmak, cihazlarımızı kullanmak, temelde yaptığımız her şey, sıfır karbonla olmak zorundadır - ve not, sıfır karbon sıfır karbon demektir.”

Anderson açıkça ifade ediyor: piyasa bunu yapamıyor. “Geleneksel piyasa ekonomisi, küçük (marjinal) değişiklikleri anlayabiliyor ve bu değişiklikleri yapmaya öncülük edebiliyor. Ancak iklim değişikliği ile küçük değişikliklerden bahsetmiyoruz; standart piyasa teorisi dünyasının dışında, çok büyük değişikliklerin olduğu bir dünyayla uğraşıyoruz. ”

FİŞLERİ ÇEKME ZAMANI

Peki ya Alternatif? Anderson ve meslektaşı Alice Bows “Planlı ekonomik durgunluk” iddiasındalar. Yüksek sesle söylemiyorlar, ancak planlı bir ekonomik durgunluk elbette nesnel olarak sermayeye karşı bir savaş oluşturacak.

Popüler bir benzetme, İkinci Dünya Savaşı’dır. Şimdiye kadar iklim politikaları hakkında en açık görüşlü makalelerden birinde, Avustralyalı araştırmacılar Laurence L. Delina ve Mark Diesendorf, iklim değişikliğinin hızlı bir şekilde azaltılması için bir model olarak savaş zamanı mobilizasyonunu bir örnek ortaya koydu. Pearl Harbor’dan sonra muazzam bir savunma bütçesi toplayan Amerikan devleti, uçaklardan cephaneye kadar her şeyin üretimini planladı ve uyguladı.

Hükümetin yürütme organı, ulusun kaynaklarını yönetti, emeği, talep edilen mülkleri, imalatçıları sözleşmeleri kabul etmeye zorladı, bazı malların üretimini feshetti -özellikle de şahsi arabalar- ve kısacası ekonomiyi tek amaç için harekete geçirdi: düşmanı yenmek. Görev, emisyonları yılda yaklaşık %10 oranında azaltmak olduğunda, “Düşük Karbonlu Geleceğe Geçiş İçin Özel Bir Bakanlık” kapsamında ekonomik karar alma gücünün benzer bir merkezileşmesinden daha azına ihtiyacı yoktur. Olağanüstü ayrıcalıklar göz önüne alındığında, bakanlığın fon toplayacağı, emeğin yönlendirileceği, ARGE’yi hızlandıracağı, hisse senedine dayalı sabit sermaye getireceği, otobüslerden CSP(Yek-odaklı güneş enerjisi santralleri) aynalarına kadar her şeyin seri üretimini organize edeceği ve akışın tam güçlerini kullanacağı belirtildi.

Ancak, İkinci Dünya Savaşı benzetmesinin de sınırları vardır. Büyük işletmelerin savaşa girmekten kaybedecekleri çok az şey vardı. Akıma hemen şu anda geçiş, fosil sermayesinin çıkarlarına karşı çıkan güçler tarafından empoze edilmek zorundadır: ortada bunu talep eden bir kitle hareketi yoksa “hükümetlerin hayati tehlike oluşturan iklim felaketleri meydana geldiğinde bile acil durum hafifletmesi yapacağı öngörülüyor.” Bazı aktörler için, planlı bir ekonomi mutlak bir suistimaldir. Bu fikirle savaşacaklar ve sonunda su baskını veya kuraklık gelecek.

El Frenini Çekmek

Naomi Klein'a göre: "Biz sıkışıp kaldık, çünkü bize felaketi önleme şansını verecek olan en iyi eylemler -büyük çoğunluğun yararına olacak- elit bir azınlığı son derece tehdit ediyor". Bu noktadan bakıldığında iklim değişikliği; iki yüzyıllık fosil sermayesinin altında yatan sosyal güç ilişkilerinin perdesinin kaldırılmasıyla servetlerinin yok edilmesi anlamına gelir. Bu da yunanca apokalyptein (kıyamet) kelimesinin tam anlamıyla karşılığıdır. Gerçek, uzun zamandır saklandı; günümüz, uzun zamandır neler olup bittiğinin anlamını ortaya çıkarıyor.

Walter Benjamin'in Tarih Meleğinde (Angelus Novus) geçtiği gibi "bize bir olaylar zinciri gibi görünenleri, o tek bir felaket olarak görür, yıkıntıları durmadan üst üste yığıp ayaklarının önüne fırlatan bir felaket." Theodor Adorno -"normallik ölümdür"- aynı fikirdeler, korkunun sonsuzluğu "yeni formlarının her birinin eskisini abarttığı gerçeğini" gösterdiğini vurguluyor. Sabit olan, çekilen ıstırapın boyutu değildir, cehenneme doğru ilerleyiştir: bu da, uzlaşmazlıkların yoğunlaştırılması tezinin anlamıdır".

En başından itibaren, en küçük ölçekte -sıcak fabrikada, dumanlı caddede, patlayıcı madde yüklü madende- bir düzen ortaya çıktı -bazıları ilerleme olarak adlandırdığımız fırtınadan uzaklaştı, bazıları ise servetlerine servet kattı- daha sonra bu düzen büyüdü ta ki iklim bilimcileri bunu bir bütün olarak kendiliğinden benzer bir fırtınanın yayıldığı biyosferde keşfedinceye kadar. İklim değişikliğinin her etkisi, şimdiye kadar gizlenmiş geçmişin bir kısmını ortaya çıkarır.

Neden kaybedilmiş bir davaya girilir? Şüpheciler iklim değişikliğine karşı mücadeleyi sorgulayabilir. Fakat bir yenilgi konumundan savaşmak yeni bir şey değil: küresel ısınmanın kendisi kaybedilmiş davaların bir toplamıdır. Komünar ve Ludistler ve makine kırıcılar ve sayısız diğer kaybolan meydan okuyucular, geçmişin en son tezahürü olma iddiasıyla "tehlike anını" aşırı ve eşi benzeri görülmemiş bir şekilde yeniden düşünmemizi tavsiye ediyor.

Veya Benjamin'in olağanüstü vizyoner sözleriyle: "Geçmişte umut kıvılcımını yakabilecek tek tarihçi, ölümlerin bile muzaffer olursa düşmandan korunamayacağına kesin olarak ikna olmuş kişidir. Ve bu düşman hiçbir zaman muzaffer olmaktan vazgeçmedi".

ANDREAS MALM

GELECEK

Yazıları

GÜZEL CEHENNEM - 1

TIQQUN

"Yaşayanların cehennemi gelecek bir şey değildir; bir cehennem vardır, zaten burada var olan, her gün içinde yaşadığımız, birlikte var olarak oluşturduğumuz cehennem. Onu çekmemenin iki yolu vardır.

İlki çoğu kişi için kolaydır: Cehennemi kabullenip, onu artık göremeyecek noktaya kadar onun bir parçası olmak. İkincisi ise risklidir ve sürekli dikkat ve öğrenme gerektirir: Cehennemin ortasında cehennem olmayan kim ve ne varsa onu arayıp bulmak, onu kalıcı kılmak ve ona alan bırakmak. "

Italo Calvino, Görünmez Kentler

Estetikle ilgili her şey bize indirgenemez bir şekilde düşmandır.

"Düşman " demeyiz, " düşmanca " deriz . Birisi bir keresinde "Düşman, bir biçim almış kendi sorumuzdur" diye yazmıştı. Bizim için estetik bir soru diye bir şey yoktur. Bir hipster "komünizmi yeniden moda haline getireceğine" yemin ettiği bir roman yayınladığında, bize karşı amaçladığı operasyonu tüm açıklığıyla algılarız . Ve kitabı pişmanlık duymadan ateşe atarız. Buradaki aptallık, mümkün olan tek şeyin yok etmek olduğu bir ortamda, tam da anlamak istemektir.

Estetik yalnızca güzelliğin, zevkin, hatta "sanatların belirli bir anlaşılabilirlik rejimi" olsaydı -18. yüzyılın sonlarına doğru güzel sanatlar, liberal sanatlar ve mekanik sanatlardan bahsetmeyi bırakıp, sıradan hayattan kıskançlıkla farklı, özel bir varoluş alanı olan "sanat"tan bahsettiğimiz o an- sokak köşelerinde güzellik salonları, punk tavırlar , hatta sanatçı galerilerinde bir "serbest bölge" bile olmazdı. Ve elbette hiç kimse son köylüleri peyzaj temizleyicilerine dönüştürmeyi hayal etmezdi. Warburg'un tüm sanat tarihinde, bir reklamcının hayatındaki bir saatten daha az estetik vardır. Estetik, bütünüyle metropol varoluşudur ve özünde yeni "emperyal" toplumdur. Estetik, metropolde sermaye ve yaşamın görünürdeki kaynaşmasının aldığı biçimdir.

Tıpkı değer biçmenin artık nihai oranını bir şeyin veya varlığın hoşa gitmesi olgusunda bulması gibi , manevralarını artık hakikat veya adalete hiçbir göndermeyle haklı gösteremeyen güç de, estetik kisvesi altına girdiği andan itibaren en mutlak eylem özgürlüğünü gizler.

Yöneticiler için yazan bir Nietzscheci birkaç yıl önce şöyle yazmıştı:

"Estetik paradigma, postmodern çağın ruhuna özgü bir dizi eylem, duygu ve ortamı hesaba katmamızı sağlayan saldırı açısıdır."

Bunu, hipster barlarındaki sosyalliğe, tüm o sibernetik neşeye, tüm o kârlı yüzeyselliğe, metropol kalplerini cezbeden o buz gibi aşklara bir övgü izledi. Dolayısıyla estetik, doğrudan polise başvurulamayan her yerde imparatorluğun etkisizleştirilmesidir.

Estetiği anlamak mı? Anlamak ancak empatiyle olur; empatimiz ise bize zarar veren şeylere yönelik değildir. Polisi anlamaya çalışıyor muyuz? Hayır. Nasıl çalıştıklarını, nasıl işlediklerini, ne kadar ileri gittiklerini, ellerindeki araçları ve onları nasıl yok edeceklerini bilmek - evet, ama onları anlamak değil . Batı'da metafiziğin tüm çalışması, medeniyetin tüm çalışması, her fırsatta "insanı" "insan olmayan"dan, "bilinci" "dünya"dan, "bilgiyi" "iktidar"dan, "iş"i "varoluş"tan, "biçimi" "içerik"ten, "sanatı" "yaşam"dan, "varlığı" "belirlenimlerinden", "tefekkür"ü "eylem"den vb. ayırmaktan ibaret olmuştur. (Tırnak işaretleri kullanıyoruz çünkü bunların hiçbiri karşıtlarından ayrıştırılmadan ve böylece bu şekilde üretilmeden önce var olmaz). Bu ayrışma gerçekleştiğinde ve bu tek yanlılıkların her biri üretildiğinde, her seferinde bu ayrılıkları sürdürme görevi bir kuruma yüklenecektir.

Böylece, örneğin müze kurumu ve onun suç ortağı sanat eleştirisi, bir yandan sanatın sanat olarak varlığını, diğer yandan da dünyevi dünyanın dünyevi dünya olarak varlığını garanti altına alır. Bu, her yerde belli bir ıssızlığı izler. Estetik, bu ıssızlığı canlandırmak , Batı'nın ayırdığı her şeyi yeniden birleştirmek, ancak onu dışsal olarak, ayrılmış olarak yeniden birleştirmek için bir proje olarak ortaya çıkar . Dolayısıyla, estetiğin başlattığı çağ, özünde tüm kurumların kriz çağıdır; ancak müzelerin duvarları şimdi okulların, işletmelerin, hastanelerin ve hatta burjuva bireyselliğinin duvarları gibi yıkılıyorsa, bu, her mekanı bir dispoitifin özel denetimi altına almak , yani dispoitifini her varlığa dahil etmektir., öyle ki, katettiğimiz şey bizi katediyor.

Bu noktadan itibaren, varoluş ile iş arasındaki ayrım belirgin olmaktan çıkacak ve her insan, adres defterinde arkadaşları ve meslektaşları arasındaki ayrımın belirsizleştiği bir cep telefonu taşıyacak, öyle ki günün herhangi bir saatinde ulaşılabilir olacaklar. Artık yalnızca tefekküre veya saf eyleme adanmış hayatlar olmayacak; din adamları veya askeri liderler olmayacak, bunun yerine varoluşun her saniyesine refleksiflik hakim olacak ve hiç kimse aynı anda kendi eylemlerinin seyircisi olmadan bir eylemde bulunmayacak. Günün sonunda, hiç kimse her an seviştiğinin farkında olmadan sevişmeyecek ve bu da erotik sanatı evrensel pornografiye dönüştürecek. Artık efendi veya köle olmayacak, her insan kendi efendisi olacak ve kendini değerli kılma yasaları kalbine kazınacak: her insan kendi için küçük bir işletme haline gelecek. Burada imparatorluk, polis terörünün bir ürünü; orada ise estetik sentezin . Batı felaketinin devamı ve derinleşmesi her yerde, onun yıkılması biçimini alıyor.

Estetik mi yoksa devrim mi?

Estetiğe, Batı'nın sürekli olarak bölmeye çalıştığı şeyi uzlaştırma misyonunun verilmesi, Kantçı sistemde resmen doğuşuna kadar uzanır. 1788 tarihli Yargı Eleştirisi, güzelliğe ve sanata, ahlaki özgürlüğün sonsuzluğu ile doğayı yöneten katı nedensellik arasında uzlaştırma, her şeyden önce Saf Aklın Eleştirisi ile Pratik Aklın Eleştirisi'ni ayıran "ölçülemez uçurumu" kapatma gibi özenli bir görev yükler. Estetiğin Schiller tarafından karşı-devrimci bir program, Fransız Devrimi'nin komünist, isyancı eğilimlerine açık bir yanıt olarak yeniden ele alınması bundan altı yıl sonra gerçekleşecekti . Batı gericiliğinin bu şaheseri İnsanın Estetik Eğitimi Üzerine Mektuplar adını taşır ve 1794'te yayımlanmıştır. Mantık şöyledir: İnsanda iki karşıt içgüdü vardır, bir yandan onu özgüllüğe, yaşamsal gereksinimlere, duygulara, kısacası kararlılığa bağlayan duyarlı içgüdü ve diğer yandan düşünme yoluyla onu özgüllükten, duygulardan koparan ve evrensel gerçeklere yükselten akılcı, biçimsel içgüdü. Bu iki içgüdü her yerde çatışma halindedir, öyle ki birinin sahip olduğu şey her zaman diğerinden koparılır, her yerde, birbirlerini buluştukları ve güçlendirdikleri bir uyum noktası dışında. Bu mucizevi uzlaşma, egemen lütuf noktası estetik durumdur ve buna karşılık gelen içgüdü oyun içgüdüsüdür . "Bu nedenle, kültürün en önemli görevlerinden biri, insanı daha salt fiziksel yaşamı boyunca biçime tabi kılmak ve onu güzelliğin egemenliğine olabildiğince estetik kılmaktır [...] Kısacası, duyarlı insanı akılcı kılmak için tek yol, onu estetik bir insan yaparak başlamaktır [...] Duyarlı insan başka bir gökyüzünün altına taşınmalıdır [...] Estetik durumda, herkes, hatta yalnızca bir araç olan işçi bile, en soylularla aynı haklara sahip özgür bir vatandaştır ve boyun eğmiş kitleleri acımasızca kendi tasarımlarına tabi kılan anlayış, burada onların onayına güvenmelidir. Burada, estetik görünüm alanında, eşitlik ideali fiili bir varoluşa sahiptir." Bu eşitlik, hiç şüphesiz, herkes yaptıklarını taklit edip yapıyormuş gibi yaparken, oldukları şey olmaya çalışırken - işçi, patron, bakan, sanatçı, erkek, kadın, anne, sevgili - hiç kimse kendi olgusallığına asla bağlı kalmadan, tüm çatışmalar önceden etkisizleştirilmiştir. "Aslında, sandığın kişi değilim, biliyor musun?" diye fısıldar metropol yaratık, yatağında kendini parçalara ayırırken. Ama aslında, en belirgin işlevini bu Mektuplar'dan alan, bir bütün olarak Alman idealizmidir . Schiller'in iki dizesiyle son bulan Tinin Fenomenolojisi , tüm belirlenimlerin özsüz doğasını, duyusal kesinlik yalanını kınamaktan asla vazgeçmez.

Çünkü duyarlı insanın sorunu, kendisinin biçimlendirilmesine izin vermemesi, söyleme direnmesi, barikatlar kurması ve hatta bazen akıl yürütülemeden silaha sarılması , kısacası, indirgenemezliğe karşı güçlü bir eğilimi olmasıdır . Ve sonra, dönüşümlü olarak Schelling, Hegel ve Hölderlin'e atfedilen, Alman İdealizminin En Eski Sistematik Programı olarak bilinen o anonim manifesto var . Burada şunu okuyoruz: "Ruhun felsefesi estetik bir felsefedir. Estetik bir duyuya sahip olmadan, tarih hakkında akıl yürütmeye yetecek kadar bile, herhangi bir ruha sahip olmak mümkün değildir. [...] Aynı zamanda, büyük kitlelerin sağduyulu bir dine sahip olması gerektiği fikri geri döner . [...] O zaman özgürlük ve evrensel ruh eşitliği hüküm sürecek! Gökten gönderilen üstün bir ruh, aramızda, insanlığın son, en büyük eseri olacak bu yeni dini bulmalı." Bu yeni din, bu sağduyulu din, tasarım , şehir planlama, biyopolitika ve propaganda çağının tamamında , imparatorluk aşamasında sermayeden başka bir şey olmayan bir dinin gerçekleşmesini bulmuştur.

Estetiğin esasen ayırdığı şeyi yeniden birleştirmeyi amaçladığı yerde , mesihsel hareket ^[1]orada var olan birliği varsaymaktan ibarettir . Bu, bir asırdır hiç durmadan gülünç hale gelen bir gösteri: "Sanat ve yaşam arasındaki ayrımı aştıklarını" iddia edenlerin, tek bir hareketle ayrımı kurup ortadan kaldırmayı iddia edenlerin kronik felç hali. Estetik işlem, her şeyi bir araya getirip her şeyi uzaklaştırma yönündeki çifte, ikiyüzlü hareket olarak çağa hükmediyor. Bu anlamda, kesinlikle parodideki son özetleme anı , Hegel'in mutlak bilgiyle ilgili olarak bahsettiği, her şeyin arşivlendiği o " hafızanın hatırlanması" anıdır . Dolayısıyla, yalnızca "geçmişin" olaylar kümesi, tüm "medeniyetler tarihi" ve "kültürler" böylece etkisiz hale getirilmekle kalmıyor, aynı zamanda zamanın akışında bir gedik açma girişimleri veya dün meydana gelen olayın kendisi de geçmişte kalmış gibi algılanıyor, yalnızca mümkün olana atılıyor . Sık sık duyduğumuz o meşhur "sürekli şimdiki zaman", gelecekte ev hapsinden başka bir şey değil . İçinde yaşadığımız estetik cehennem kendini gösteriyor: Bizi canlandırabilecek her şey orada toplanmış, gözden uzak ama kesinlikle temassız. İhtiyacımız olan her şey erişilemez bir belirsizlik içinde tutuluyor. Schiller'den Lille 2004'e kadar estetik durum, tüm "yaşamın", tüm olası coşkusuyla , tüm hayal edilebilir bolluğuyla, vahşice savunulan bir kimsenin olmadığı bölge tarafından korunarak, uzaktan açığa çıktığı o askıya alınma durumuna adını veriyor. Çağdaş sanatta enstalasyonun zaferinden daha iyi bir estetik işleyişi somutlaştıran hiçbir şey yoktur . Burada, bir sanat eserine dönüşen, aracın kendisidir .

Birçok avangard hareketin hayal ettiği gibi, kesinlikle onun içindeyiz ve aynı zamanda kesinlikle reddedilmiş, içinde olası her türlü kullanımdan dışlanmış durumdayız. Tek bir şeytani , bu küçük taşınabilir cehenneme yabancılar olarak entegre ediliyoruz. Buna haklı bir sebep olmadan ilişkisel estetik denmez .

Warburg, tüm estetiklere karşı çıkarak, Batı sanatının en antropomorfik tasvirlerinde bile, indirgenemezlik noktaları, aşırı gerilimler, eserin hem koruduğu hem de uyandırdığı enerjiler olduğunu, Rönesans heykellerinin hareketsizliğinde bile "hareket halinde bir yaşam" olduğunu göstermek istemişti. Ve bu güçlerin, bu "acı formüllerinin" bize yalnızca dokunmakla kalmayıp, bizi etkilediğini de göstermek istemişti . Benjamin de benzer şekilde şöyle der: "Günümüzde mesihsel öğeler sanat eserinde içeriği, gerileyen öğeler ise biçimi olarak ortaya çıkar. İçerik bize doğru ilerler. Biçim sabitleşir, ona yaklaşmamızı engeller." Bunların her yerde, gerçekliğin kendisinde, sözcüklerin kendisinde, bedenlerin kendisinde, seslerde, imgelerde ve jestlerde, biçimler ve yaşamın, insan ve dünyasının, algı ve eylemin, varlık ve belirlenimlerinin birbirinden ayrılmadığı benzer indirgenemezlik noktaları olarak var olduğunu söylüyoruz . Örneğin Marx, komünizm ve devrim arasındaki belirli bir indirgenemezliğin adıdır. Her yerde kelimeler duygularla, bedenler fikirlerle, algılar jestlerle iç içe geçmiş durumda. İnsanların konuşma biçimleri, organlarının dilbilgisiyle kolayca tespit edilebilir bir noktada iç içe geçmiş durumda. Bazı kelimelerin onun için taşıdığı anlamlar , fizyolojileri hakkında en iyi ipuçlarını sunuyor. Bundan şüphe duyuyorsanız, Jean Rouch'un filme aldığı haukaların sömürgeci görgü kurallarında yakalanan yoğunluklara nasıl etki ettiğine bakmanız yeterli. Biz bu noktalara yaşam biçimleri diyoruz . Onlara bu adı veriyoruz çünkü bu noktalarda hiçbir şey "bireyi" "tür"den ayıramaz. Bir bedeni etkileyen her yaşam biçimi, sanki kolektif bir yoğunlukla yüklüymüş gibi içinden geçer., geçmiş, şimdi veya gelecek, sanki "türün yaşamındaki" bir an ile doymuş gibi ("türler" - ne iğrenç bir terim!). Zanaatkâr bir yaşam biçimi olabilirse, özünde ortaçağ şehrinin ve lonca sisteminin sessiz bir çağrışımı olmadan asla mümkün olmaz. Bu kolektif yoğunluk hem zanaatkâra dair algımda hem de dünyada var olma biçimlerinde mevcuttur. Benzer şekilde, özerk savaşçı da beraberinde pek çok vahşi sürünün maceralarını taşımadan asla ortaya çıkmaz. Ve hiçbir çocuk bir tür tehdit olmadan Kızılderili rolü yapmaz. Bu geçmiş onları cesaretlendirmiyor; tek bir yaşam biçimi onları bir takımyıldızda birleştiriyor, haleler oluşturuyor, içlerinden geçiyor.

GELECEK

Yazıları

GÜZEL CEHENNEM - 2

TIQQUN

Hassas bir din olarak imparatorluk

Yanlış bir etimoloji, din kelimesini Latince religare (biraraya getirmek) kelimesinden türetir ve dinin görevinin insanları birbirine ve ilahi olana yeniden bağlamak olduğunu ima eder; relegere (toplamak, "yaptıklarını tekrar gözden geçirmek, düşünce veya tefekkür yoluyla yeniden yakalamak, dikkat ve gayreti ikiye katlamak" anlamında) kelimesinden değil. Her din, kutsalın özel bir alanını oluşturarak, kendisini "duyusal dünya"dan ayrılığının koruyucusu olarak konumlandırır. Yani, duyusal dünyayı duyusal dünya olarak üretir . Hem kendi içinde hem de dışında, "duyusal" ile "duyuüstü" arasındaki ayrılmazlığı koruyan her şeye -büyücü, sihirbaz, mistik, mesih veya sarsıcı- zulmetmesi, tanımından mantıksal olarak kaynaklanır. Böylece, "Tanrı'nın ölümü"yle tüm dünyevi dünyayı saran huzursuzluğu daha iyi anlayabiliriz . İlahi olanın mekânı terk edildiğinde, dünyevi dünya da artık dünyevi olmadığını ortaya koydu . İçkinliğe tatlı bir dalış bile kaybolmuştu. Ne yapılmalıydı? Estetik proje tarihsel olarak bu duruma yanıt verir; ve bu projenin öncüsü olan Alman idealizmi, Hölderlin'in Communismus der Geister ("Ruhların Komünizmi") adlı eserinin o tuhaf parçasıyla kanıtlanır. Garip, her şeyden önce başlığından dolayı: Communismus , C harfiyle, yani Fransız üslubuyla, Babüvislerin kendilerini "komünist" olarak adlandırmaya bile cesaret edemedikleri bir zamanda (1798) yazılmıştır. Garip, ikinci olarak, ilk paragrafının adı olan "Eğilim"den dolayı. Burada şunu okuyoruz: "Zamanımızdaki gerekliliğini haklı çıkarmak için, tam tersi ilkedden, yani inançsızlığın evrenselliğinden yola çıkan tam da biziz. Bu inançsızlık, olumlu spekülasyonu ilan eden ve ondan önce gelen zamanımızın bilimsel eleştirisinin ayrılmaz bir parçasıdır; bundan şikayet etmenin bir anlamı yok: gereken bir çare."

Buradaki inançsızlık, özünde, şu veya bu dine ya da Tanrı'nın kendisine inanmamak değildir. Buradaki inançsızlık -çağdaşlarımız bunu bize her gün gösteriyor, kendi yıkımlarını birinci sınıf estetik bir haz olarak deneyimleyebilenler, bir tsunami yaklaşırken kendilerini bir filmde hayal edenler- ne daha fazla ne de daha az, gözlerimizin önündeki şeye, duyular dünyasının kendisine inanmamaktır . Birçok gözde, birçok jestte okunan o zayıflamış inançsızlık, o çözülmemiş yokluk hali, o mevcudiyet krizi., tam da estetik projenin, imparatorluğun ve onun düzeneklerinin düzeltme görevinin olduğu şeydir.

İmparatorluk altında, tasarım ve şehircilik, nesnelerin içine sorunlu hale gelmiş bir dünya birliği yerleştirir. Yepyeni bir "duyusal dünya"yı şekillendirirler. Kitle iletişim araçları, günün ortak dilini icat etmeye eğilimlidir. Çeşitli "medyalar", her an, her zaman -zaten- terk ettiğimiz ve saçma bir şekilde "komşularımız" demeye devam ettiğimiz şeylerin bütününe erişilebilir kılar. Son olarak, kültür ve gösteriler bize yaşayabileceğimiz ve düşünebileceğimiz, ancak artık sadece bir anlığına bakabileceğimiz şeyin varlığını garanti eder . Emperyal metropol, yerel olarak, beyin beyin, ev ev, mahalle mahalle kendi kimliğini böyle kazanır, görünüşte istikrarlı, güvenilir, mutabakatlı bir evreni, bir aisthesis'i yeniden inşa eder: ortak bir dünya algısı.

İmparatorluk , duyusal olanın gezegensel fabrikasıdır . Ve tıpkı dinin, insanları ilahi olanla birleştirmeye çalışırken aslında onları ayrı tuttuğu gibi, dünyanın birliğini temelinden, yerel olandan yeniden oluşturmaya amaçlayan hassas imparatorluk dini de, her yerde ve her varlıkta yeni bir ayırım kurmaktan başka bir şey yapmaz: kullanıcı ile cihaz arasındaki ayırım. Estetik böylece küresel ölçekte herhangi bir kullanımın imkânsızlığı olarak kendini dayatıyor . Bordeaux'daki yakın tarihli bir serginin broşüründe göz kırparak şöyle deniyordu: "Süpermarkette size ne satarlarsa, sanatçılar onu sanat eserlerine dönüştürüyor."

Estetiğin tek başına her metada bulunan kullanım imkânsızlığını nasıl yerine getirdiğini , onu bir vitrinin arkasında veya bir enstalasyonun kalbinde, salt bir sergi değerine nasıl dönüştürdüğünü görüyoruz . Nihayetinde estetik program, bu bölünmeyi insanın kendisine kadar genişletmeyi, cihazı ona dahil etmeyi , onu kendi kullanıcısı yapmayı hedefliyor . Kendini bir beden olarak kavramaya yönelik biyopolitik eğilimin ya da kendini bir imge olarak seyretmeye yönelik diğer, gösterişli eğilimin, bizi kendimizin kullanıcıları haline getirmek için nasıl bir araya geldiği gayet anlaşılabilir bir durumdur. Bizi estetik özneler haline getirmek için bir araya gelirler.

Komünizm ve Büyü

Cep telefonuna bağırان yalnız yönetici. Evrak çantasına yapışan satış temsilcisi. Aracının direksiyonunda küfür eden sürücü.

Tekno dans pistinde ultra giyimli parti müdavimi . Anlaşılmaz iş jargonuyla hipster satıcı. Çağdaşlarımız büyülenmiş izlenimi veriyor.

Dünyanın dört bir yanındaki solcular, felaketin boyutunu görmeyi umabilirler; yetmiş yılı aşkın süredir yaygın: Zaten vicdanla hasta bir dünyada farkındalık yaratmanın bir anlamı yok . Çünkü bu büyülenme, yıkmaya yetecek bir batıl inancın veya yanılsamanın ürünü değil; pratik bir büyülenme : bu, onların cihazlara olan bağlılıkları , ancak şu veya bu cihaza bağlandıklarında kendilerini özne olarak deneyimlemeleri gerçeğidir . Artaud, Ocak 1947'de "toplum, ordusundan, yönetiminden, kurumlarından veya polisinden çok daha fazla büyülerle ayakta kalır" yazdığında haklıydı.

Her kullanımda büyülenmeden olası bir kaçış yatar. Çünkü her kullanım, şeylerde, sözcüklerde, imgelerde bulunan yaşam formlarını özgürleştirir. Kullanımda, "özne" ile "nesne", "türler" arasında ilginç bir dolaşım kurulur. Jest, bilinci kısa devre yaptırır, benlik ile dünya arasındaki mesafeyi geçici olarak ortadan kaldırır ve başka mesafelere başvurur. Bakış, algıladığımız hareketleri ve biçimleri içerir . İçimizde ve dışımızda bir şeyler olur. "Çevrenin ve insan faaliyetinin dönüşümünün veya insanın kendi kendini dönüştürmesinin çakışması, devrimci bir pratik dışında akıl yoluyla kavranamaz ve anlaşılamaz," der Feuerbach Üzerine Tezler , ancak en azından "eğer büyü, iç ile dış arasında, eylem ile düşünce arasında, şey ile sözcük arasında, madde ile ruh arasında sürekli bir iletişimse," sihirli bir şekilde kullanım olarak kavranabilir ve anlaşılabilir. (Artaud)

Maddenin sayısız yaşam formu tarafından canlandırıldığı, yakın kutuplaşmalarla doldurulduğu gerçeği, Marx'ın da göz ardı etmediği bir şeydir; örneğin Kutsal Aile'de şöyle yazar : "Maddenin doğasında bulunan tüm nitelikler arasında hareket kuşkusuz ilk ve en önemlisidir; yalnızca mekanik ve matematiksel hareket olarak değil, daha da önemlisi bir dürtü, dinamizm, Jakob Böhme'nin bir terimini kullanmak gerekirse, maddenin işkencesi olarak. Bu sonuncuların ilkel biçimleri, özgül farklılıklar üreten, özsel, yaşayan, bireyselleştirici güçlerdir."

Bu "ilkel biçimlere" yaşam biçimleri dedik. İster beğenelim ister beğenmeyelim, kendimizi bağladığımız her şey aracılığıyla, bağlı olduğumuz her şey aracılığıyla bizi etkilerler. Bağlandığımızı kabul etmekte zorlanırsınız , çünkü estetik bir fikir tarafından ele geçirilmişsinizdir .Özgürlük. Özgürlük fikri, kopuş, belirsizlik, tüm belirlenimlerin ortadan kaldırılması olarak. "Ruhun ne fiziksel ne de ahlaki olarak belirlenmediği, ancak her iki biçimde de etkin olduğu bu ara durum, özellikle özgür belirlenim adını hak ediyor.

Duyusal belirlenim durumuna fiziksel, akılsal belirlenim durumuna mantıksal ve ahlaki dersek, bu gerçek ve etkin belirlenebilirlik durumuna estetik durum denecektir. [...] İnsanın, içinden geçebileceği her belirli durumdan önce bu insanlığa fiilen sahip olduğuna şüphe yoktur; ancak içinden geçtiği her belirli durumda bunu fiilen kaybeder ve zıt bir duruma ulaşabilmesi için, estetik yolla bu insanlığa her zaman geri dönmesi gerekir." (Schiller, Mektuplar...)

Bu özgürlük fikri, lüks otelden lüks otele seyahat eden yöneticinin , tarif ettiği dünyanın hiçbir yerinde bulunmayan bilim insanının (sosyolog veya fizikçi, ne fark eder), istediğini istediği zaman yapabilmek isteyen metropol anarşistinin , ofisinden her şeyi egemen bir şekilde yargılayan entelektüelin veya tüm hayatını bir "sanat eseri" haline getiren ve tek buyruğu "kendini icat et, kendini üret" olan, aşağılık Bourriaud'nun dediği gibi, çağdaş sanatçının özgürlüğüdür.

Bu estetik özgürlük fikrine, yaşam biçimlerinin materyalist kanıtını karşı koyuyoruz. İnsanların basitçe belirlenmediğini söylüyoruz ; yani bir yandan, varlığın kendisi olarak, tüm belirlenimlerden arınmış, niteliklerinin, yüklemelerinin ve rastlantılarının bütününe örten bir varlık (Fransız, erkek, işçi oğlu, futbolcu, baş ağrısı çeken vb.) var olmazdı.

Gerçekten var olan, her varlığın kendi belirlenimlerini yaşama biçimidir. Ve bu noktada, belirlenim ve varlık kesinlikle belirsizdir ve yaşam biçimleridir . Özgürlüğün tüm belirlenimlerimizi ortaya çıkarmakta değil, şu veya bu belirlenimi yaşama biçimimizin geliştirilmesinde yattığını söylüyoruz . Tüm bağların kesişmesinde değil, bağlama ve çözme sanatını öğrenmekte yattığını söylüyoruz. Bu sanatın büyüğü olarak damgalanmış olmasıUzun zamandır bizi hiç utandırmıyor. Ve skandalını kabul ediyoruz: İçimizde, dışımızda, her yerde, varoluş krizinin tehdidini kabul etmek.

Hatta insanlar arasında fiili bir eşitlik varsa, tam da bu tehdit karşısında var olduğunu söylüyoruz. Bu da Kafka'yı büyük bir komünist yapıyor. Bunu, şu çok tanıdık paradoksa bin kat daha fazla tercih ediyoruz: Kişi kendini bir birey olarak ne kadar çok görürse, "türün" en aptalca karakteristik davranış yapılarını o kadar çok yeniden ürettiğini görür; kişi kendini bir özne olarak ne kadar çok görürse, zaman zaman en üzücü konformist eğilimleri o kadar çok terk ettiğini görür. Şu anda, yaşam formlarının, içinde bulundukları belirsizlikten, en korkunç kaosun içinde kaldığını gözlemliyoruz.

Onları düzeneklerin ağlarına atan şeyin, bu kaos hissi ve çağdaşlarımızın bu aptalca özgürlük fikrine olan bağlılığı olduğunu.

Ama aynı zamanda, bağlama ve çözme sanatını öğrenmiş olanların elindeki gücü de gözlemliyoruz.

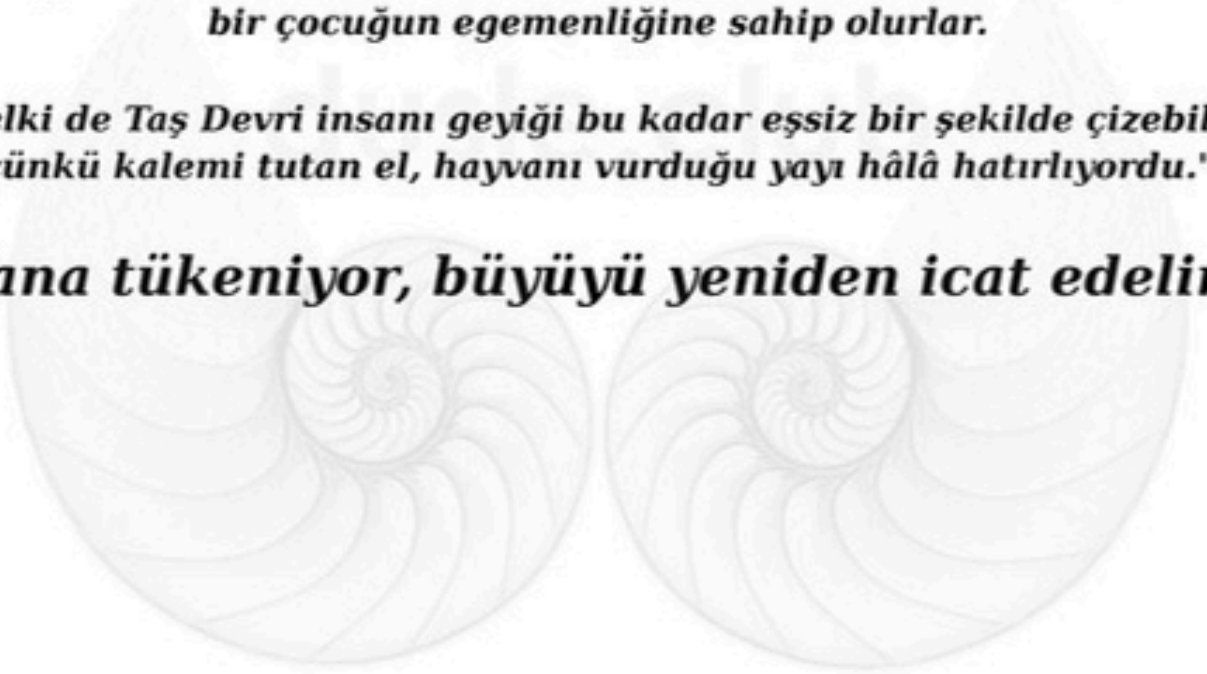
Ve onları etkileyen yaşam formlarının oyununu kolektif olarak şekillendirenlerin ellerindeki korkunç gücü hayal ediyoruz.

Ve bu gücün her yerde paylaşılması anlamına gelen komünizmden de çekinmiyoruz .

Çünkü o zaman insanlar olgunluğa erişir ve eylemlerinde bir çocuğun egemenliğine sahip olurlar.

"Belki de Taş Devri insanı geyiği bu kadar eşsiz bir şekilde çizebildi, çünkü kalemi tutan el, hayvanı vurduğu yayı hâlâ hatırlıyordu."

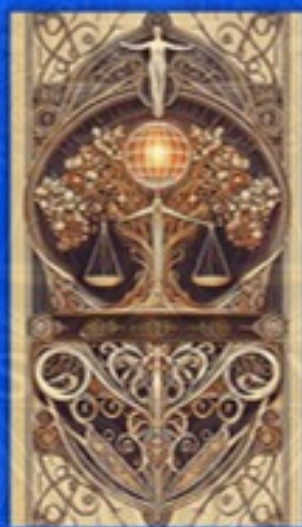
Mana tükeniyor, büyüü yeniden icat edelim.

Eğitim ve Bilim için
BİRLİKTE

Kültür ve Sanat için
BİRLİKTE

Tarih ve Toplum için
BİRLİKTE

Kültür ve Sanat için
BİRLİKTE

